

"INNOVATIVE ACHIEVEMENTS IN SCIENCE 2024"

MA`NAVIYATLI YOSHLAR JAMIYATNING POYDEVORIDIR

Ajiniyoz nomidagi NDPI Magistranti

Muptillaeva Naubaxar

Agar jamiyat hayotining tanasi iqtisodiyot bolsa uning joni va ruxi manaviyatdir.

SH.Mirziyoyev

Annotatsiya: *Ma'naviyat insonning mehr, halollik, or-nomus, vijdon, vatanparvarlik, iroda, dovyuraklik kabi fazilatlar majmui ekanligiga urg`u berilgan*

Kalit so'zlar: *Ma`naviyat, ma`rifat, madaniyat, inson, jamiyat.*

Ma`naviyat atamasining asosida "ma`no" so`zi yotadi. Ma`lumki, insonning tashqi va ichki olami mavjud. Tashqi olamiga uning, xatti-harakati va boshqa kiradi. Ichki olami esa uning maqsadi, fikr yuritishi, orzu-istaklari, his-tuyg`ularini o`z ichiga oladi. Insonning ana shu ichki olami ma`naviyatdir. Oziq-ovqat odamga jismoniy quvvat bersa, ma`naviyat unga ruhiy ozuqa va qudrat bag`ishlaydi. Ma`naviyat odamlarda tayyor holda vujudga kelmaydi. Unga muttasil o`qish, o`rganish, hayotiy tajribalar orqali erishiladi. Ma`naviyatli odam yashashdan maqsadini biladi, umrini mazmunli o`tkazish yo`lini izlab topadi, muomala qilish madaniyatini biladi, har bir masalaga insof va adolat nuqtai nazaridan qaraydi. Ma`naviyat kamol topgan jamiyatlarda qobiliyat, iste`dod egalari shu jamiyatning, millatning g`ururi, hisoblanadi. Bunday jamiyatda xalqning ertangi kunga ishonchi kuchli bo`ladi. Millatning asrlar davomida shakllangan tarixiy tajribalari va ijtimoiymadaniy rivojlanishisiz Ma`naviyatni tasavvur qilish qiyin. Ma`naviyatimiz zardushtiylik ta`limotidan boshlab hozirgi kungacha shakllanib, umuminsoniy qadriyatlar bilan yonma-yon rivojlanib bormoqda. O`zbekistonda ma`naviyat va ma`rifatni targ`ib qilish, aholining keng doirasiga yoyish maqsadida respublika "Ma`naviyat va ma`rifat" markazi tashkil etilgan. Ma`naviyat sohasida ilmiy tadqiqotlar olib borilyapti, ma`naviyatli yoshlarni tarbiyalash va ularning ma`naviy barkamolligini shakllantirish vazifasi bugungi kunning eng dolzarb masalalaridan biri ekanligi hech kimga sir emas, Yoshlarning ma`naviyatini yuksaltirish uchun ular ongida ma`naviyat tushunchasini chuqur singdirish, qolaversa, Birinchi Prezidentimiz I.Karimov aytganidek "Ma`naviyatni tushunish, anglash uchun avvalo insonni tushunish, anglash kerak" ligini ya`ni insonning o`zligini, qadr-qimmatini anglamog`i uchun qo`ldan kelgan barcha choratadbirlarni ko`rish lozim.

"INNOVATIVE ACHIEVEMENTS IN SCIENCE 2024"

Ma`naviyat - nur, ma`naviyatli shaxs - dilida haqiqat nuri aks etgan, o`zligini anglagan, o`zining borliqdagi o`rni va vazifasini tushunib yetgan, haqiqat oldidagi o`z maqomiga loyiq bo`lish va burchini ijro etish ma`suliyatini zimmasiga ola biladigan inson. Ma`naviyat Birinchi Prezidentimiz ta`kidlaganidek, " - insonni ruhan poklanish, qalban ulg`ayishga chorlaydigan, odamning ichki dunyosi, irodasini baquvvat, iymon-e`tiqodini butun qiladigan, vijdonini uyg`otadigan beqiyos kuch, uning barcha qarashlarining me`zonidir. Qadimgi hind falsafasida ma`naviyat ongning barcha ko`rinishlari - aql, histuyg`u, iroda singlarilarning manbai haqidagi fikr ilgari surilgan. Shu nuqtai nazardan qaraydigan bo`lsak, "ma`naviyat shariat, tariqat, ma`rifat va haqiqatning inson ongi, hissiyoti hamda irodasidagi mushtarakligidir" degan fikrga to`xtalish mumkin. Demak, ma`naviyat insonning mehr-muruvvat, halollik, adolat, sofdillik, or-nomus, vijdon, yurtparvarlik, zavqlanish, nafratlanish, iroda, dovyuraklik kabi qator xislatlari va fazilatlari majmuidir. "Ma`naviyat insonni hayvondan farqlab turadigan oliy qadryat". Ko`rib turganimizdek, ma`naviyatga berilgan ta`riflar turlicha shaklda bo`lsa ham ularning barchasi inson faoliyatiga borib taqaladi. Inson faoliyatining turli tomonlarini baholaydi. Insonning ichki va tashqi xatti-harakati, go`zalligi, histuyg`u va kechinmalarini aks ettiradi. T. "Ma`naviyat - odamning ruhiy va aqliy olamining majmuidir", "Inson barcha tirik mavjudotning gultoji, hayot guli deyilganda uning yuksak ma`naviyat egasi ekanligi nazarda tutiladi. Ma`naviyat insoniylikka olib boradigan, insonni inson, millatni millat qiladigan ajoyib xislat va fazilatlar yig`indisidir". "Ma`naviyat insonning bilimi, tajribasi va mehnat malakasi, odob axloqi, iymon va e`tiqodi, mafkuraviy qarashlarining yaxlit tizimidir". Tor ma`noda ma`naviyat insonning ichki ruhiy olamini ifodalovchi tushuncha sifatida ishlatilsa, keng ma`noda esa inson unga amal qilish jarayonlari tushuniladi. Jamiyatda sog`lom muhitni yaratishda ma`naviyat va madaniyatni o`rni o`zgacha. Ma`naviyatli yoshlar kelajagimiz poydevori ekan, barchamiz yoshlar kelajagi uchun va vatan ravnaqi uchun kurashmog`imiz, yoshlarimizning tarbiyasiga, ularning ma`naviyatiga befarq bo`lmasligimiz kerak,

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Manaviyatshunoslik G.Masharipova. T.Xojanova darslik Toshkent.Fan ziyosi nashriyoti 2022
2. I.Karimov Yuksak manaviyat yengilmas kuch,.Toshkent2008
3. Manaviyat millat timsoli. A.Erkaev
4. A.Ochildiev Madaniyat falsafasi